

Чума

Чума з лопатою ходила,
Та гробовища рила, рила,
Та трупом, трупом начиняла,
І с о с в я т и м и не співала,
Чи городом, чи то селом,
Мете собі, як помелом.
Весна. Садочки зацвіли,
Неначе полотном укриті,
Росою божою умиті,
Біліють. Весело землі:
Цвіте, красується цвітами,
Садами темними, лугами.
А люди біднії в селі,
Неначе злякані ягнята,
Позамикалися у хатах
Та й мруть. По улицах воли
Ревуть голодні, на городі
Пасуться коні, не виходить
Ніхто загнать, нагодувать,
Неначе люди тії сплять.
Заснули, добре, знать, заснули,
Святу неділеньку забули,
Бо дзвона вже давно не чуť.
Сумують комини без диму,
А за городами, за тином
Могили чорнії ростуть.
Під хатами поміж садами,
Зашиті в шкуру і в смолі,
Гробокопателі в селі
Волочать трупи ланцюгами
За царину — і засипають
Без домовини; дні минають,
Минають місяці,— село
Навік замовкло, оніміло
І кропивою поросло.
Гробокопателі ходили,
Та й ті під хатами лягли.
Ніхто не вийшов вранці з хати,
Щоб їх, сердешних, поховати,
Під хатами і погнили.
Мов оазис, в чистім полі
Село зеленіє.
Ніхто в його не заходить,
Тільки вітер віє
Та розносить жовте листя
По жовтому полю.
Довго воно зеленіло,
Поки люди з поля
Пожарище не пустили
Та не запалили
Села того зеленого.
Згоріло, зотліло,
Попіл вітром розмахало,
І сліду не стало.
Отаке-то людям горе
Чума виробляла.

[Друга половина 1848,
Косарал]

